

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3250/2022. (V. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pkf.52.106/2020/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A saját ügyében személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt, megtámadott végzések és a pertörténet lényege a következő.
- [3] Az indítványozó és adóstársa közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést kötöttek egy hitelintézettel. A kölcsönszerződést a hitelintézet felmondta, és a követelés érvényesítése érdekében végrehajtási eljárást kezdeményezett az indítványozóval és adóstársával szemben. Az indítványozóval szembeni végrehajtási eljárás az önálló bírósági végrehajtó előtt megindult, amellyel összefüggésben az indítványozó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 369. § a) pontjára alapítva végrehajtás megszüntetése iránti pert indított a hitelező – mint végrehajtást kérő – ellen amiatt, mert álláspontja szerint a végrehajtás alapjául szolgáló jogviszony érvénytelen volt.
- [4] Az indítványozóval szembeni végrehajtási eljárást a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2016. július 1-jén jogerős – a régi Pp. 136. § (2) bekezdése szerint kibocsátott – bírósági meghagyásával megszüntette, mivel az alperes az első tárgyalást elmulasztotta, írásbeli védekezést nem terjesztett elő, így a bíróság megállapította, hogy a bírósági meghagyás kibocsátásának a feltételei fennállnak.
- [5] Ezt követően a hitelintézet (hitelező) az indítványozóval szembeni követelését engedményezte egy pénzügyi vállalkozás részére. A pénzügyi vállalkozás a követelés érvényesítése céljából végrehajtási eljárást kezdeményezett az indítványozóval és adóstársával szemben.
- [6] Ezt követően a pénzügyi vállalkozás – mint engedményes – végrehajtási záradék iránti kérelmet nyújtott be az érintett közjegyzői okiratok vonatkozásában. Az eljáró közjegyzőhelyettes – a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat szerinti követelés és járulékaik tekintetében a követelés jogosultjának személyében bekövetkezett jogutódlás megállapítását követően – a közjegyzői okiratokat 2020. június 30-án végrehajtási záradékkal látta el.
- [7] Az indítványozó 2020. augusztus 12-én végrehajtási záradék törlésére irányuló kérelmet nyújtott be, amelyben előadta, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződésből eredő pénzkövetelést érintően az engedményező hitelintézet korábban már indított végrehajtási eljárást adóssal szemben, amely végrehajtási eljárást a Pesti Központi Kerületi Bíróság jogerős bírósági meghagyásával megszüntette. Az indítványozó kérelme szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés d) pontja alapján a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felek között ugyanabból a ténybeli alaptól származó ugyanazon jog iránt indított más perben a perindítás joghatása már beállt vagy annak tárgyát már jogerősen elbírálták. Az indítványozó hivatkozott a Pp. 360. §-ára, amely értelmében a keresettel és az ellenkövetelés fennállta tekintetében érdemben elbírált beszámítással érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalaptól származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek. Ezért az indítványozó kérelme szerint az engedményes végrehajtást kérő nem kezdeményezhet újabb végrehajtási eljárást a követelés tárgyában.
- [8] A közjegyzőhelyettes 2020. október 23-án meghozott végzésével az indítványozó végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét elutasította, megítélése szerint a jogerős bírósági meghagyással kapcsolatban nem helytálló indítványozónak a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontjára történő hivatkozása. A végzés indokolása szerint a bírósági

meghagyással a bíróság érdemben nem bírálta el adósnak a végrehajtást kérő felé fennálló tartozásának jogosságát, tehát az nem eredményezett *res iudicata*-t a felek (végrehajtást kérő és indítványozó) között. A közjegyző-helyettes utalt a bíróság indokolására, miszerint az alperes (végrehajtást kérő jogelődje) az első tárgyalást elmulasztotta és írásbeli védekezést sem terjesztett elő, így a bíróságnak nem volt mérlegelése azzal kapcsolatban, hogy a bírósági meghagyást kibocsátja-e vagy sem. A közjegyzőhelyettes megállapította továbbá, hogy helytelen adósnak a Pp. 360. §-ra történő hivatkozása, mivel a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt per tárgya az adóssal szembeni végrehajtás megszüntetése volt, a bíróság ezért csupán a korábban folyamatban volt végrehajtási eljárást szüntette meg a bírósági meghagyással.

- [9] A végzéssel szemben az indítványozó fellebbezést terjesztett elő a Budapest Környéki Törvényszékhez, amelyben az első fokon eljáró közjegyzőhelyettes végzésének megváltoztatását, a 14031/N/49/2020/3. számon kiállított végrehajtási záradék törlését kérte. Az indítványozó fellebbezésében megismételte a végrehajtási záradék törlése iránti kérelmében foglaltakat.
- [10] Az ügyben másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 2.Pkf.52.106/2020/11. számú végzésében az indítványozó fellebbezését elutasította, és a közjegyző végzését helyben hagyta. A másodfokú bíróság végzése szerint az első fokon eljáró közjegyzőhelyettes helyállóan foglalt állást abban, hogy az adós kérelme alapján a végrehajtási záradék törlésének nem volt helye. A bíróság szerint az indítványozó által hivatkozott Pesti Központi Kerületi Bíróság jogerős bírósági meghagyása az indítványozóval szemben a nem vitatottan azonos közjegyzői okiratba foglalt követelés behajtása iránt korábbi önálló bírósági végrehajtó előtt indult végrehajtás megszüntetése körében eredményez ítélt dolgot, nem pedig a végrehajtás alapjául szolgáló követelés érvényesíthetősége tárgyában, tekintettel arra, hogy ez utóbbira a bírósági meghagyás nem terjedt ki. A másodfokú bíróság az első fokon eljáró közjegyzőhelyettes végzését eltérő indokkal a Pp. 389. §-a és a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.
- [11] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában a 14031/N/49/2020/13. számú közjegyzői végzés és a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pkf.52.106/2020/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, XIII. cikkének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással nyújtotta be.
- [12] 1.3. Az indítványozónak – a támadott végzésekkel kapcsolatos – kifogásai a következők.
- [13] Az indítványozó kifogásának lényege, hogy az eljáró közjegyzőhelyettes és a másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék az indítvánnyal támadott végzéseket a jogerő figyelmen kívül hagyásával hozta meg, ily módon az indítványozó állítása szerint újra kötelezetté vált azáltal, hogy az ellene korábban a régi Pp. 369. § a) pontja szerint megszüntetett végrehajtási eljárás újraindult. Az indítványozó érvei szerint ezen jogszabályi rendelkezés szerint a végrehajtási eljárás megszüntetésének jogi alapja az, hogy a végrehajtani kívánt követelés alapjául szolgáló jogviszony nem jött létre érvényesen. Azzal, hogy a jelen indítvánnyal érintett végzésekben a végrehajtási eljárást ugyanazon jogviszonyból fakadóan újra elrendelték, azt eredményezi, hogy a támadott végzések felülbírálták a jogerős bírósági meghagyás azon rendelkezését, miszerint a végrehajtás alapját képező jogviszony érvényesen nem jött létre.
- [14] Az indítványozó a régi Pp. 136. § (2) bekezdésére (jogerős bírósági meghagyás hatálya), továbbá a régi Pp. 229. § (1) bekezdésére figyelemmel rögzíti, hogy álláspontja szerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott Pesti Központi Kerületi Bíróság jogerős bírósági meghagyás jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt ugyanazon felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).
- [15] Az indítványozó indokai szerint a másodfokú bíróság végzésében foglaltakkal szemben a jogerő nem kizárólag a korábban megszüntetett végrehajtási eljárás lefolytatását korlátozza, hanem az alapjául szolgáló követelés végrehajtási eljárás keresetein belüli érvényesíthetőségét is. Ellenkező esetben, amennyiben egy végrehajtási eljárást a bíróság jogerősen megszüntet, úgy a végrehajtást kérő az ítélet jogerőre emelkedésétől számított következő napon – az indítványozó szerint – már kezdeményezhetné az újabb végrehajtási eljárás megindítását, mellyel szemben az adósnak újabb pert kellene indítani.
- [16] Az indítványozó szerint a közjegyzőhelyettes és a Budapest Környéki Törvényszék végzése sértik a régi Pp. jogerőre vonatkozó hivatkozott rendelkezését, mert azt teljes mértékben figyelmen kívül hagyják, így mellőzik

a törvényben megfogalmazott eljárásjogi garanciát, amely sérti az Alaptörvény B cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését is.

- [17] Az indítványozó szerint a támadott közjegyzőhelyettesi és bírósági végzések sértik az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, mert az alapján nem lehetséges, hogy perújítási eljárás nélkül megindított újabb peren kívüli eljárás eredményeképpen veszítse el tulajdonjogát az indítványozó a végrehajtási eljárással érintett tulajdona tekintetében. Álláspontja szerint az indítvánnyal érintett határozatok eképpen a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével is járnak, ugyanis nem lehet egy bírósági peres vagy nem peres eljárás tisztességes, ahol az alapvető eljárásjogi garanciákat (ítélt dolog intézménye) az erre kötelezett igazságszolgáltatási tevékenységet végző szervek nem tartják be. Az indítványozó szerint a közjegyző és a Budapest Környéki Törvényszék eljárása azért nem volt tisztességes, mert joggal bízhatott a jogerő intézményében, azaz hogy az ellene indult végrehajtási eljárás az azt jogerősen megszüntető bírói döntés értelmében végérvényesen befejeződött, figyelemmel arra is, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország jogállam.
- [18] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az 56. § (2) bekezdése szerint pedig a befogadhatóságról dönten a jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [19] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A jogorvoslati kérelem alapján másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 2021. február 23-án hozta meg végzését. Az indítványozó részére a bíróság végzésének ítéletének kézbesítése 2021. március 17-én történt, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2021. május 14-én határidőben nyújtotta be. Az indítványozó az Alkotmánybíróság főtákarának hiánypótlására vonatkozó felhívása alapján alkotmányjogi panaszát határidőben kiegészítette.
- [20] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében a bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza. Az Abtv. 27. §-ából következően a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye alkotmányjogi panasznak {3092/2020. (IV. 23.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [24]–[25]}.
- [21] Az Abv.-ben rögzítette az Alkotmánybíróság, hogy sem a végrehajtási záradék kiállítása, sem annak törlése nem minősül az ügy érdemében hozott döntésnek, illetve a bírósági eljárást lezáró egyéb döntésnek. Ezek eljárási jogot vagy kötelezettséget megállapító határozatok, a polgári peres vagy nemperes eljárásban érvényesített igény tárgyában nem jelentenek állásfoglalást, perjogi értelemben véve nem minősülnek ügydöntőnek (Abv., Indokolás [34]–[35]).
- [22] Az indítványozó jelen ügyben is a végrehajtási záradék törlésére irányuló kérelme kapcsán hozott döntéseket támadta (az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal). Az Alkotmánybíróság – az Abtv. 27. §-ra és az Abv.-re tekintettel – megállapította, hogy a támadott végzések nem a végrehajtási eljárás érdemében hozott, és nem is az azt befejező, hanem a végrehajtási eljárás során hozott döntések, amelyek ellen nincs helye alkotmányjogi panasz előterjesztésének {3384/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [20]; 3092/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [35]; 3278/2020. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [17]; 3279/2020. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [23] 3. Ekként az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2282/2021.

• • •